

Висновки та перспективи подальших досліджень. Запропоновані заходи дадуть змогу значно полегшити планування товарних запасів на підприємстві, зробити їх більш раціональними, знизити витрати на їх утримання і підвищити конкурентоспроможність підприємства. Надалі необхідно вивчати досвід провідних країн щодо планування товарних запасів.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" N 751/4044 від 20.10.1999 із змінами від 10.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
2. Гаджинский А.М. Логистика : учебник / А.М. Гаджинский. – М. : ИТК "Дашков и К⁰", 2003. – 408 с.
3. Крикавський Є.В. Логістичне управління : навч. посібн. / Є.В. Крикавський. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2005. – 683 с.
4. Дыбская В.В. Управление складированием в цепях поставок : учебник / В.В. Дыбская. – М. : Изд-во "Альфа-пресс", 2009. – 720 с.
5. Сток Дж.Р. Стратегическое управление логистикой : учебник / Дж.Р. Сток, Д.М. Ламберт : пер. с 4-го англ. изд. – М. : Изд-во ИНФРА-М, 2005, XXXII. – 797 с.
6. Іванюта П.В. Управління ресурсами та витратами : навч. посібн. / П.В. Іванюта, О.П. Лугівська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2009. – 320 с.
7. Крикавський Є.В. Маркетингові дослідження : навч. посібн. / Є.В. Крикавський, Н.С. Косар, О.Б. Мних, О.А. Сорока. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка" (Інформаційно-видавничий центр "Інтелект+" Ін-ту післядипломної освіти), "Інтелект-Захід", 2004. – 288 с.

Мельник О.Г., Нагірна М.Я. Проблемы планирования товарных запасов

Раскрыта сущность понятия "товарные запасы", приведена классификация товарных запасов. Приведены основные причины создания товарных запасов и основные функции, которые осуществляют товарные запасы на предприятиях. Сформулированы основные факторы, влияющие на процесс планирования товарных запасов. Определены основные проблемы планирования товарных запасов на отечественных предприятиях. Разработаны рекомендации по решению этих проблем.

Ключевые слова: запасы, товарные запасы, планирование, модель планирования запасов.

Melnyk O.G., Nagirna M.Ya. Planning problems of trade stocks

The essence of the concept of "inventory," The classification of inventory. The basic reasons for the creation of inventories and the basic functions that carry inventory in the business. The main factors that affect the planning inventory. The main problem of planning inventory for domestic enterprises. Recommendations to address these problems.

Keywords: stocks, inventory, planning, inventory control model, planning inventory model.

УДК 339.727

Студ. О.М. Муравинець; доц. М.Я. Вірт, канд. екон. наук – Львівська КА

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Розглянуто роль інвестицій у регіональному розвитку. Досліджено інвестиційні процеси Миколаївської області та проаналізовано основні показники інвестиційної діяльності підприємств регіону. Обґрунтовано роль іноземних інвестицій у формуванні ефективної економіки регіону.

Ключові слова: іноземні інвестиції, інвестиційні процеси, економіка, регіон.

Вступ. Для стабільного зростання як економіки країни загалом, так і економіки окремого регіону важливим є залучення іноземних інвестицій. Інвестиційний потенціал країни визначається інвестиційними можливостями регіону. Саме тому стає актуальним об'єктивний аналіз інвестиційної діяльності в регіоні для вдосконалення механізму залучення інвестицій у провідні галузі. Активізація інвестиційного процесу є вирішальною умовою успішного продовження соціально-економічних перетворень у регіонах України. Інвестиції мають виступити засобом досягнення реальних структурних зрушень у національній економіці, технічного переоснащення, підвищення якісних показників господарської діяльності на рівні регіону та, основне, покращення рівня життя населення, що обумовлює актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Виявлення та ефективне залучення інвестиційних ресурсів стають предметом дослідження таких учених, як: О. Амоша, А. Беркута, Б. Литвин, В. Швець, В. Шевчук, Д. Левчинський, Л. Назарева, М. Диха, А. Руденко та інших. Питання щодо формування інвестиційної привабливості галузей економіки та шляхів її підвищення розглядали у своїх працях С. Гуткевич, О. Носова, А. Пересада, М. Надашківський, М. Кісіль, А. Махмудов, А. Ключник та ін.

Постановка завдання. Основною метою дослідження є аналіз інвестиційних процесів у Миколаївській області та теоретичне обґрунтування і розроблення системи заходів щодо покращення інвестиційного клімату і підвищення інвестиційної активності в регіоні.

Виклад основного матеріалу. У сучасних економічних умовах вплив на інвестиційні процеси починає переміщуватись із центру на регіони. Існує тенденція до розширення повноважень регіонів і сфери їхньої співпраці з іноземними інвесторами. Водночас, проблема дослідження ефективності інвестиційної діяльності регіону, зокрема Миколаївської області, є актуальною і потребує дослідження.

Основні результати дослідження. Інвестиційна діяльність має важливе значення у регіональному розвитку продуктивних сил. Вихід української економіки з кризи пов'язаний передусім із відтворенням інвестиційного процесу. Державне регулювання інвестиційного процесу спрямоване на стимулювання джерел нагромадження всередині країни, широке залучення зарубіжного підприємницького капіталу.

Інвестиції загалом – це витрати на розширення й оновлення виробництва, що пов'язані із запровадженням нових технологій, матеріалів та інших знарядь і предметів праці. Вони реалізуються у формі довгострокових вкладень капіталу в окремі підприємства. При цьому під капіталом у фінансовому значенні розуміють активи (кошти) фірми, підприємства. В економічному значенні він втілений у засобах виробництва [3].

Іноземні інвестиції створюють додаткову ринкову конкуренцію як на загальнодержавному, так і на обласному рівнях. Підприємства з іноземними інвестиціями покликані активізувати конкуренцію, використовуючи деякі свої переваги. Поява таких підприємств вимагає від інших місцевих фірм здійснення технологічних та організаційних нововведень задля досягнення їх конкурентності та освоєння інвестиційної привабливості.

Вигідне географічне розташування Миколаївської області, існуючий виробничий та зовнішньоекономічний досвід праці, різноманітні форми власності дають змогу раціонально використовувати інвестиції закордонних партнерів, сприяють подальшому розвитку ділових відносин на базі створення спільних виробництв, реалізації інших видів зовнішньоекономічного співробітництва. Зокрема, у грудні 2008 р. відбувся Перший міжнародний інвестиційний форум у Миколаївській області, який викликав широку підтримку серед ділової громадськості та зібрав учасників з України та країн ближнього і дальнього зарубіжжя.

Плідна співпраця із суб'єктами господарювання області та гостями форуму дала змогу досягти поставленої мети – здійснення широкого представлення інвестиційних можливостей області, інноваційних та інвестиційних пропозицій і проектів, розглянуто можливість залучення інвестицій у промисловість і сільське господарство для розвитку малого та середнього бізнесу, налагодження бізнес-контактів Миколаївських підприємств з українськими та закордонними партнерами [4]. У січні-вересні 2010 р. обсяги експорту товарів та послуг Миколаївської області становили 1257,0 млн дол. США, імпорту – 602,6 млн дол. США. Експорт збільшився, порівняно з минулорічним періодом, на 8,1 %, імпорт – на 0,4 %.

Приріст експорту відбувся завдяки збільшенню поставок продукції неорганічної хімії (глинозему), насіння і плоди олійних рослин, олії, готових харчових продуктів, безалкогольних напоїв, імпорту – збільшення ввозу транспортних засобів і шляхового обладнання, руди, готових харчових продуктів, недорогоцінних металів. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі становило 654,4 млн дол. США проти 562,6 млн дол. США у січні-вересні 2009 р., коефіцієнт покриття експортом імпорту дорівнює 2,1. Область імпортувала механічне та електричне обладнання на суму 134,0 млн дол. США або 23,6 % загального обсягу імпорту, руди – 128,2 млн дол. США або 22,6 %, недорогоцінні метали та вироби з них (72,7 млн дол. США або 12,8 %), готові харчові продукти, транспортні засоби та шляхове обладнання.

Експорт послуг зріс на 26,3 % і становив 154 млн дол. США, імпорт – на 24,8 % і дорівнював 34,2 млн дол. США. У структурі експорту переважали послуги транспорту та зв'язку, в операціях із нерухомістю, здаванні під найм і послуги юридичним особам, обробної промисловості, імпорту – послуги, пов'язані з оптовою та роздрібною торгівлею, торгівлею транспортними засобами та їх ремонтом; в операціях із нерухомістю. Зростання експорту відбулося за рахунок транспортних послуг, імпорту – послуг, пов'язаних з оптовою та роздрібною торгівлею, державним управлінням (табл. 1).

Табл. 1. Експортно-імпортне сальдо Миколаївської області у 2010 р.

Найменування показника	Одиниця виміру	2009 р.	2010 р.	Відношення 2010 р. до 2009 р. (%)
Експорт товарів і послуг	млн дол. США	1162,9	1257,0	108,1
Імпорт товарів і послуг	млн дол. США	600,3	602,6	100,4
Сальдо	млн дол. США	562,6	654,4	116,3

Протягом 2010 р. підприємства області співпрацювали з партнерами із 126 країн світу. При цьому основні обсяги зовнішньої торгівлі припали на країни далекого зарубіжжя, зокрема до країн Азії надійшло 37,0 % загальнообласного експорту товарів, Африки – 19,3 %. В імпортних поставках частка країн Америки становила 19,5 % завезених товарів, Африки – 13,4 %, Азії – 8,2 %. У 2010 р. здійснюється практика роботи підприємств області на іноземній давальницькій сировині. З-за кордону на переробку надійшли руди, текстильні напівфабрикати та сировина на суму 76,3 млн дол. США, що становило 13,4 % загального обсягу імпорту області. 91,4 % імпорту давальницької сировини склали мінеральні продукти. Основними постачальниками давальницької сировини стали Гвінея, Гайана, Бразилія, Італія та Німеччина. Вироблено продукції з давальницької сировини на суму 182,9 млн дол. США, що склало 16,6 % загального експорту 64,4 % виробленої продукції поставлено до Російської Федерації. Крім того, продукцію з давальницької сировини поставляли до Сполученого Королівства, Таджикистану та Німеччини.

Провідними експортерами області є: ТОВ СП "Нібулон", ТОВ "Миколаївський глиноземний завод", ДП НВКГ "Зоря-Машпроект", ВАТ "Вадан Ярде Океан", ТОВ "Сандора", ТОВ "Ай-Сі-Ел Україна", ТОВ "Югекотоп". Найактивніше на зовнішній ринок виходили підприємства обласного центру. У січні-вересні 2010 р. вони забезпечили 91,6 % загальнообласного експорту товарів і 64,6 % їх імпорту. Порівняно з січнем-вереснем 2009 р., обсяги експорту збільшилися на 3,7 %, імпорту – на 16,2 %.

Табл. 2. Обсяг іноземних інвестицій у Миколаївську область у 2000-2009 рр., тис. грн

Роки	2000	2005	2006	2008	2009
Україна	938,9	1120,8	1167,2	1266,6	1069
Миколаївська обл.	13,6	30,8	30,7	28,3	22

Із табл. 2 видно, що обсяг іноземних інвестицій становив в Україні 938,9 тис. грн у 2000 р. і зріс до 1266,6 тис. грн у 2009 р. (або на 13,8 %). Щодо Миколаївської області, то обсяг інвестицій починаючи з 2000 р., зріс від 13,6 тис. грн до 30,8 тис. грн у 2005 р. (або у 2,3 раза) та поступово зменшився протягом періоду 2005-2009 рр. до 22 тис. грн. (або на 28,5 %).

Основними причинами зменшення обсягу іноземних інвестицій у Миколаївську область є: недостатня активність і професійна підготовка представників ділових кіл області в процесі розроблення, просування власних інвестиційних проектів на міжнародний інвестиційний ринок; відсутність механізму страхування інвестиційних ризиків; низький рівень капіталізації прибутків підприємств; нестабільність законодавства в державі, надмірний податковий тиск, нечітка робота судової системи.

У січні-вересні 2010 р. на підприємства області надійшли прямі іноземні інвестиції у сумі 14,4 млн дол. США, зокрема з країн ЄС – 12,4 млн дол. США. Вибуття капіталу нерезидентів за цей період становило 1,8 млн дол. США (у січні-вересні 2009 р. – 2,3 млн дол. США). Приріст сукупного обсягу іноземного капіталу в економіці області, з урахуванням курсової різ-

ниці, за 9 місяців 2010 р. становить 13 млн дол. США, проти 10,2 млн дол. США у відповідному періоді попереднього року.

Майже всі (99,4 %) надходження відбулися за рахунок грошових внесків. Значні обсяги інвестицій (8,3 млн дол. США) спрямовані в підприємства транспорту (а саме: транспортне оброблення вантажів, додаткові транспортні послуги та допоміжні операції). Упродовж січня-вересня 2010 р. прямі іноземні інвестиції одержано з 11 країн світу, найбільші їх обсяги надійшли з Кіпру (12,3 млн дол. США).

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій станом на 1 січня 2011 р. становив 175,7 млн дол. США, що у розрахунку на одну особу населення нараховував 147,4 дол. США (на відповідну дату 2009 р. – 143,5 дол. США або збільшився на 2,1 %). Тому актуальним стає завдання: підвищення привабливості економіки Миколаївської області для іноземних інвесторів і реальної конкуренції за інвестиції з економіками сусідніх регіонів України. Основними інструментами у боротьбі за інвестиції є реальне, а не декларативне, покращення інвестиційного клімату, зменшення бюрократичних процедур, спрощення регуляторно-реєстраційних вимог і вживання радикальних заходів щодо дієвого захисту інвестицій. Виходом із ситуації є обґрунтування раціональної регіональної інвестиційної політики, в якій пріоритет матимуть система державного регулювання і реформування структури власності на основі приватизації та концепція технічного переоснащення промислового виробництва із залученням коштів іноземних інвесторів [4].

Прямі іноземні інвестиції вклали партнери з 44 країн світу, зокрема з 7 країн СНД. Найбільші їх обсяги припадають на Нідерланди – 71,7 млн дол. США (40,8 % від загального обсягу), Кіпр – 38,7 млн дол. США (22 %), Віргінські та Британські острови, – 11,2 млн дол. США (6,4 %) і Російську Федерацію – 9,4 млн дол. США (5,4 %).

Висновки. Отже, залучення іноземних інвестицій є однією із ключових умов ефективного розвитку економіки регіону. Для покращення інвестиційного клімату Миколаївської області необхідно вжити заходів щодо підвищення платоспроможності та конкурентоспроможності регіону та розробити програми щодо сприяння розвитку регіональної економіки.

Література

1. Барановський О.І. Інвестиційна безпека / О.І. Барановський // Фінанси України : журнал. – 2005. – № 9. – С. 61-62.
2. Левчинський Д.Л. Напрямки регулюючого впливу держави на інвестиційний процес відтворення житла / Д.Л. Левчинський // Економічний простір. – 2011. – № 51. – С. 156-163.
3. Назарова Л.В. Стан та шляхи удосконалення інвестиційного клімату в аграрному секторі Миколаївської області / Л.В. Назарова, Г.А. Алексеєва. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.mdau.mk.ua/studentresearchjournal/studentresearchjournal01.pdf>.
4. Диха М.В. Шляхи покращення інвестиційного клімату та активізації інвестиційних процесів в Україні / М.В. Диха, А.Ю. Руденко // Вісник Хмельницького національного університету : наук. журнал. – Сер.: Економічні науки. – Хмельницький : Вид-во ХНУ. – 2011. – № 1. – С. 146-149.
5. Держком. статистики України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

6. Марченко С.О. Роль інвестицій у відтворенні основних фондів / С.О. Марченко, Л.Г. Шелест // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2008. – № 2. – С. 156-161.

7. Мегер М. Прямі іноземні інвестиції та їхній вплив на регіональну економіку в Україні / М. Мегер, Б. Крамарчук, С.К. Реверчук // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.5. – С. 227-234.

Муравинец О.М., Вирт М.Я. Инвестиционные процессы в Николаевской области

Рассмотрена роль инвестиций в региональном развитии. Исследованы инвестиционные процессы Николаевской области и проанализированы основные показатели инвестиционной деятельности предприятий региона. Обоснована роль иностранных инвестиций в формировании эффективной экономики региона.

Ключевые слова: иностранные инвестиции, инвестиционные процессы, экономика, регион.

Muravinec' O.M., Virt M.Ya. Investment process in Mykolaiv region

The role of investment in regional development. The investment processes of Mykolaiv region and analyzes the main indicators of investment activity in the region. The role of foreign investment in building an effective regional economy.

Keywords: foreign investments, investment process, economy, region.

УДК 338.24

Доц. Н.Т. Пак, канд. екон. наук –
Львівська державна фінансова академія

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНУ

Доведено необхідність формування інноваційної системи на рівні економіки країни загалом і господарських комплексів окремих регіонів. Обґрунтовано склад регіональної інноваційної системи; визначено її структуру, функціональні особливості окремих підсистем, а також розроблено організаційні положення щодо їх формування.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, інноваційна система, регіон.

Постановка проблеми. На початок ХХІ ст. стало очевидним, що основу сталого економічного зростання та розвитку утворює інноваційна сфера. Інновації забезпечують набагато вищий рівень віддачі, ніж просте залучення додаткових ресурсів, тому сьогодні саме інноваційна діяльність стає найважливішим фактором конкурентоспроможності будь-якої держави в системі світового господарства, а інноваційна діяльність промислових комплексів регіонів стає їх найважливішою конкурентною перевагою, ключовим фактором сталого розвитку.

Перехід економіки України на нову стадію інноваційного розвитку, в якій інновації стають головною рушійною силою економічного зростання, передбачає необхідність формування інноваційної системи як на рівні економіки країни загалом, так і на рівні господарських комплексів її окремих регіонів. У цьому випадку максимальною мірою буде враховано специфіку поточного та перспективного стану економіки, адміністративно-територіального устрою країни, а також потенційні можливості економіки кожного конкретного регіону.